

АЛПОМИШ ЮРТИНИНГ АЛП ОЛИМИ

ФАХРИДДИН РАХМОНОВ

*Қарши давлат университети
профессори, тарих фанлари
доктори (DSc).*

*Илм ўрганишлар, билим ва илмда хотиржамлик,
садоқат бор, ўргатувчига тавозеда бўлинлар.
Ҳадисдан*

Ўзбекларда “Илм билан шуғулланиш – игна билан кудуқ қазиш билан баробар” деган пурҳикмат нақл мавжуд. Сабр-тоқат билан тинимсиз меҳнат қилаётган инсонлар қалбида халқимиз, айниқса ёшлар маънавиятини ошириш, Янги Ўзбекистонда Учинчи Ренессанс пойдеворини мустаҳкамлаш истаги ниҳоятда кучли. Бутун умрини илм-фан равнақиға, тақдим этилган ва тарбия соҳаси самарадорлигини оширишга бағишлаган фидойи олимларимиз билан қанчалик фахрлансак арзийди.

Муҳтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев таъкидлаганидек: “Мен доимо зиёли, олим, ижодкор одамлар билан суҳбатлашишга интиламан ва бундай мулоқотларни ҳамиша соғинаман. Нега десангиз, олимлик Аллоҳ нури тажассум этган улуғ бир мартаба. Бу мартабадан жамиятнинг бутун вужудига зиё таралади. Олимларнинг суҳбатидан инсон ўзига маънавий бойлик олади, қалб кенгликларини, тафаккур теранлигини ҳис қилади. Шу боисда бундай инсонлар билан учрашиб турганимда уларни ҳуш кайфиятда, бардам ва тетик, юз кўзларидан нур ёғилиб турганини кўрганимда ҳамиша чуқур мамнуният ҳиссини туяман”.

Бугун, устозимиз Турсунов Сайпулла Нарзуллаевич ардоқли фарзандлар, суюкли

невара-ю, чеваралар оғушида улуғ 70 ёшни қаршиламакдалар. Агар устоз билан бир бор суҳбатлашган инсон устознинг меҳрумуҳаббати, муомаласига мафтун бўлади, ва бу дилкаш учрашувни умрбод эслаб юради. Устознинг самимийлиги, одамийлиги, камтарлиги барчани лол қолдиради. Бундай обрў-эътиборни йиллар давомида сақлаб қолиш, шогирдлар меҳрига сазовор бўлиш осон эмас. Нафақат тарих фани соҳасида фаолият юритаётганларга, балки барча шогирдлар учун ҳам бирдек қадрли ва суюкли устоз бугун ҳам тетик ва навқиронлар.

Устознинг бундай юксак ахлоқийлик фазилатлари хусусида тўхталиб ўтар эканмиз, эсимга яна бир ҳикоя тушди. Бир куни бир донишманддан сўрабдилар? “Бу дунёда қандай яшалган умр энг саодатли умрдир?”

Шунда донишманд шундай жавоб берган экан: “Бу дунёда илм ва маърифат тўплаб ва уни эзгулик учун сарф этган умр”, деб жавоб берган эканлар! Демак, тарихчи ва меҳрибон устоз босиб ўтган умр йўли чин маънодаги энг маърифатли саодат йўлидир. Ўтган йиллар давомида кўплаб шогирдларни тайёрлаб, уларнинг порлоқ келажагини таъминлаган, яъниким, шу илмни эзгулик учун сарф этганликлари фикримизнинг исботидир.

Устоз Сайфулла Нарзуллаевич Турсунов чин маънода илмни дилига, қалбининг шуурига сингдира олган, Аллоҳ берган бутун бир умрни илмга бахшида қилган забардаст мураббий сифатида бугунги кунда ҳам шогирдлар эъзозида ва хайратидадирлар. У кишининг узоқ йиллар мобайнида олиб борган сабру қаноат, тинимсиз меҳнат билан кечираётган сермазмун умрлари мамлакатимиз ёшлари учун чинакам тарбия мактаби ҳисобланади.

Устозни, мен узоқ йиллардан буён биламан. Устознинг мамлакатимизда тарих илми тараққиёти, халқимиз маънавияти, маърифати, тафаккурини юксалтириш йўлида қилган тинимсиз изланишлари, фидокорона меҳнатлари ҳар қандай юксак унвонга муносибдир. Кечагидек эсимда, мен устоз билан илк учрашувим, суҳбатимиз 1998 йил сентябрь ойида Термиз давлат университетида бўлганди.

Устозимиз Очил Бўриев (Аллоҳ ўз раҳматига олган бўлсин) билан бирга илмий ишларимиз учун Термиз шаҳрида жойлашган архив, музейларда ишлаш учун борганимизда университет профилактикасида туришимиз учун университет раҳбариятидан рухсат олиш керак эди. Устоз ўша вақтларда Термиз давлат университети ректорининг маънавий-маърифий ишлари бўйича биринчи проректори вазифасида ишлар ва Музработ туманида университет пахта штабида штаб бошлиғи эканлар.

Масъулиятли ишлари кўплигига қарамадан университетга келиб, бизларни жойлаштириб, ўз уйларига олиб бориб меҳмондорчилик қилиб, яна Музработ туманига қайтиб кетдилар.

2002 йил февраль ойида эса мени номзодлик диссертациямга Термиз давлат университети етакчи ташкилот сифатида белгиланганлиги учун борганимда ҳам устоз ўзлари бош бўлиб муҳокамадан ўтказиб, ҳаттоки Тошкентга қайтиб кетишим учун таксига ўтказиб жўнатиб юборганлар. Бу ишларидан кўриниб турибдики, устоз Сайфулла Нарзуллаевич юқори одамийлик мулкига эга, ҳазрати

инсон эканликларидан далолатдир.

Халқимизнинг “От ўрнини той босар” нақлига кўра устознинг икки ўғли, Анваржон тарих фанлари бўйича фалсафа доктори илмий даражасига, доцент илмий унвонига эга бўлиб, бугунги кунда самарали фаолият кўрсатмоқда ва сермахсул ёш тарихчи олим сифатида тезда танилди.

Ўктамжон эса яқинда тарих фанлари бўйича фалсафа доктори илмий даражасини олиш учун Термиз давлат университети ҳузуридаги Илмий Кенгаш тасарруфидаги илми семинардан муваффақиятли ўтди.

Устоз Сайфулла Нарзуллаевич шунчаки устоз ёки олим бўлмай, билим берса юрак билан, устозлик қилса меҳр билан, олим сифатида саховатпешалиги билан барчага билимини ўргатади. У киши ниҳоятда оддий, камтар ва атрофдагиларга меҳрибон инсондир.

Қалби оддий, кенг феъли, одамгарчиликни жойига қўядиган, инсон кадр-қиммати, ёшу қарига, талабаю шогирдларга муносабати, оиладаги ўрни ва ҳурмати, бутун меҳрини фарзанду шогирдларига берадиган юксак фазилатли инсон бўлиб, одамийлик мулки соҳибидир. Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам айтганлар: “Олимларни ҳурмат қилинглар, чунки улар пайғамбарларнинг меросхўрларидирлар. Олимни ҳурмат қилган кишини Аллоҳ ва Расули ҳурмат қилган бўлади”

Фурсатдан фойдаланиб, Алпомиш юртининг тарихчилари сарвари, етук олим ва дилбар инсон Сайфулла Нарзуллаевич Турсуновни Қарши давлат университети, қолаверса азим Қашқадарё воҳаси олимлари номидан табаррук 70 ёш билан самимий табриклаймиз. Юзларидан доимо нур ёғиб турадиган жонажон устозимизга доимо тансиҳатлик, боқий умр, илм-фан йўлида омадлар ва оилавий ҳаётида улкан баракатлар тилаб қоламан.

Зеро муборак ҳадисларда таъкидланганидек, “Илм ўрганинглар, билим ва илмда хотиржамлик ва салобат бор, ўргатувчига таъзимда бўлинглар”.